

Practitioner's Guide:

ការងារទុកពីកំណើនរួមជាង

Deutsche Gesellschaft für
Technische Zusammenarbeit
(GTZ) GmbH

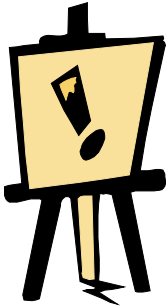
Bundesministerium für
wirtschaftliche Zusammenarbeit
und Entwicklung

Ministry of Land
Management, Urban
Planning and
Construction

ការទាយទុកពីកំណើនប្រជាជន

បទអន្តរាគមន៍សំខាន់ៗ :

ការទាយទុកពីកំណើនប្រជាជនមានសារៈសំខាន់ណាស់សំរាប់អ្នកអនុវត្តន៍ការងារគ្រប់រូបក្នុងការកសាងផែនការសំរាប់អនាគត ។ ហេតុដូច្នេះហើយ វាមានសារៈសំខាន់ណាស់ក្នុងការដឹងថា តើនឹងមានចំនួនប្រជាជនប៉ុន្មាននាក់រស់ នៅក្នុងទីតាំងដែល នឹងរៀបចំនោះ ។

ជាទូទៅ គេអាចគណនាពីកំណើនបានច្រើនបែបយ៉ាងសំរាប់ទីតាំងដីដែល ដោយ ការសន្និដ្ឋាន បានច្រើនយ៉ាង ផងដែរ ។ ការវិវត្តន៍របស់ប្រជាជន គឺជាដំណើរការយន្តកម្ម ហេតុដូច្នេះ ហើយដើម្បីទាយពីកំណើនប្រជាជនមានការ សន្និដ្ឋានច្រើនយ៉ាង ដែល អាចធ្វើបានទៅលើការវិវត្តន៍ជាធម្មជាតិ កំណើត និងសេចក្តីស្លាប់ ក៏ដូចជាទៅលើអាកប្បកិរិយារបស់ការផ្លាស់ប្តូរទីលំនៅរបស់ប្រជាជនផងដែរ ។ ករណីនេះ នាំឱ្យកំណត់បាននូវប្រភេទប្រជាជនច្រើនយ៉ាងដែល ត្រូវរាប់បញ្ចូលនៅពេលអនាគត ។

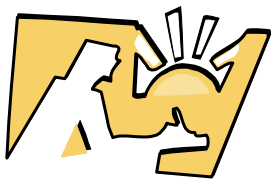
ដើម្បីទទួលបាននូវលទ្ធផលមួយ ដែលគួរឱ្យ ទុកចិត្តបាននូវ ការទស្សនាទាយនូវ កំណើនប្រជាជន ត្រូវមានទិន្នន័យ មូលដ្ឋានដូចជា ជំរឿនប្រជាជនចំពោះ ទីតាំង ដែល ជ្រើសរើសជាមួយនឹងទិន្នន័យពិតប្រាកដ ពីអាយុសំរាប់ភេទទាំង ពីរបស់ប្រជាជន ។ សំរាប់ការវិវត្តន៍ជាធម្មជាតិរបស់ប្រជាជន ទិន្នន័យដែលត្រូវមានគឺ អាយុនៃអាត្រាកំណើត អាយុ និងភេទនៃអត្រាមរណៈ ទំនោរ និងការប្រែប្រួលនៅ ក្នុងរយៈពេល អប្បបរមាចំនួនដប់ឆ្នាំ(១០ឆ្នាំ) ។ សំរាប់ការ បំលាស់ទីលំនៅ អាត្រាអាយុ និងភេទ របស់ជន ផ្លាស់ប្តូរទីលំនៅក៏ជាការចាំបាច់ដែរ ។ ផ្អែកទៅលើករណីទាំងអស់នោះ គេអាចគណនាពីកំណើនប្រជាជនបាន ។ គួរកត់សំគាល់ថា ពេលវេលាទាយទុកទៅអនាគតកាន់វែងឆ្ងាយ ភាពមិនពិត ពីការទស្សនាទាយកាន់តែធំពីព្រោះទំនោរក៏អាចប្រែប្រួលដែរ ។

នៅពេលដែលទិន្នន័យមូលដ្ឋានមានកំរិត គឺមានតែការទាយទុកដ៏សាមញ្ញទេ ដែលអាចធ្វើទៅបាននោះ ។ ទំនោរនៃការអភិវឌ្ឍន៍ ធម្មជាតិរបស់ប្រជាជនអាចទទួល បានពីទិន្នន័យជាធម្មតា ត្រូវបានបោះពុម្ពផ្សាយសំរាប់ទូទាំង ប្រទេសដែលជាលទ្ធផល នៃការធ្វើជំរឿន ។ ផ្អែកទៅលើទិន្នន័យនៃជំរឿនចុងក្រោយបំផុត និង ទិន្នន័យរបស់ជំរឿនកន្លងមកពីមុនគេអាចគណនាអាត្រាកំណើនជាធម្មជាតិប្រចាំឆ្នាំបានដោយប្រមាណថា ចលនាបំលាស់ទីលំនៅចូល និង ចេញពីប្រទេសមានតុល្យភាពដែរឬទេ ។ ទំនោរនៃ ចលនាទំនាស់ទីលំនៅផ្ទៃក្នុងមានលក្ខណៈពិបាកនឹងទទួលបាន ។

ការទាយទុកពីកំណើនប្រជាជន

អ្នកដែលអាចប្រើប្រាស់វិធីសាស្ត្រសំខាន់ៗគេ :

គោលបំណងនៃវិធីនេះ

អ្នករៀបចំកសាងផែនការនៃវិស័យឯកជន និងសាធារណៈទៅលើទីតាំងថ្នាក់តំបន់ ថ្នាក់ក្រុង ឬ តាមវិស័យ និមួយៗ

ឧទាហរណ៍ ប្រសិនបើអ្នករៀបចំកសាងផែនការ ចង់វិភាគ និងរៀបចំផែនការអភិវឌ្ឍន៍នៅក្នុងវិស័យសុខាភិបាល និង បទដ្ឋានសំរាប់មន្ទីរពេទ្យមូលដ្ឋាន ដែលមាន ៥គ្រែសំរាប់ចំនួនមនុស្ស១០០នាក់ ម្យ៉ាងវិញទៀតសមត្ថភាព របស់មន្ទីរពេទ្យ មូល ដ្ឋាន គឺ៦០០គ្រែ ហេតុដូច្នេះហើយ គឺមានន័យថាមន្ទីរពេទ្យ អាចដោះស្រាយជូន ទីប្រជុំជន ដែល មាន ប្រជាជនចំនួន១០.០០០នាក់ ។ ប្រសិនបើប្រជាជន ត្រូវបានទាយ ទុកសំរាប់ រយៈ ពេលលើសពី១០ឆ្នាំ ហេតុដូច្នេះហើយ ការប៉ាន់ប្រមាណនៃអាត្រាកំណើន ២ភាគរយ ១២៥) ដែលនាំឱ្យទទួលបាននូវចំនួនប្រជាជនដែលទាយទុកចំនួន ១២.៤០០នាក់ ។ លទ្ធផលអាចថាមន្ទីរពេទ្យត្រូវតែពង្រីកឱ្យធំ ឬក៏ទាមទារឱ្យ មានការសាងសង់ មន្ទីរពេទ្យទី២ទៀត ។ ការគិតគូរដូចគ្នានេះត្រូវតែអនុវត្តសំរាប់ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធសង្គម ដទៃទៀត ។

ទន្ទឹមនឹងនេះដែរ ការបែងចែកថវិការត្រូវតែធ្វើឡើងដើម្បី ការផ្គត់ផ្គង់ទឹក ការ បន្សុត ទឹក សំអុយ និងហេដ្ឋារ ចនាសម្ព័ន្ធដទៃទៀត ។ល។

ការទាញទុកពីកំណើនប្រជាជន

ឧបាយកល

- ▶ ការទស្សនាពីកំណើនប្រជាជនផ្តល់នូវសេចក្តីសន្តិច័ត្ន តើប្រជាជនចំនួន ប៉ុន្មាននឹង ត្រូវការ ទិន្នន័យសេវាកម្ម នៅក្នុងរយៈពេលមួយកំណត់នៅទីតាំងណាមួយ ឬ តំបន់ ណា មួយនោះ ។
- ▶ វាផ្តល់នូវមូលដ្ឋានសំរាប់គណនាពីតម្រូវការដីប្រើប្រាស់ចាំបាច់ទៅអនាគត ។
- ▶ បើទីតាំងតែមានទំហំធំ លទ្ធផលនៃការទស្សនាពីកំណើនប្រជាជនក៏កាន់តែល្អដែរ ។
- ▶ វាអាចធ្វើការគណនាបានងាយស្រួល ។

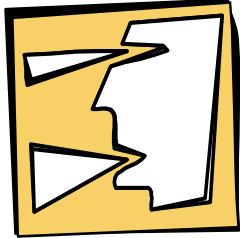
ជំនួយ

- ▶ ការទស្សនាពីកំណើនប្រជាជន ការទាមទារទិន្នន័យលំអិតសំរាប់គណនា គឺកាន់តែចាំបាច់ ។
- ▶ ការទស្សនាពីកំណើនប្រជាជន គឺគ្រាន់តែផ្តល់នូវការសន្និដ្ឋានពីកំណើនប្រជាជនទៅអនាគត ហើយពុំ ដែលផ្តល់នូវបរិមាណ ពិតប្រាកដឡើយ ។
- ▶ ការគណនាផ្អែកទៅលើការប៉ាន់ប្រមាណដែលអាចប្រែប្រួលទៅតាមពេលវេលា ។
- ▶ សមាសភាពនៃចលនាបំលាស់ទីលំនៅនៃការទស្សនាពីកំណើនប្រជាជនអាស្រ័យទៅលើកត្តា មួយចំនួនដែល ទិន្នន័យមន្ត្រីពាក់ព័ន្ធនឹងគណនាខ្លាំងណាស់ ។
- ▶ ទីតាំងដែលមានទំហំកាន់តែតូច ការទស្សនាពីកំណើនប្រជាជនក៏កាន់តែ មានភាពលំអៀង ខុសការ ពិត កាន់តែ ខ្ពស់ ។

ការទាយទុកពីកំណើនប្រជាជន

គោលការណ៍និងដំណើរការទូទៅ

ជាទូទៅទិន្នន័យមូលដ្ឋាននៅក្នុងប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍ស្តីអំពីការប្រែប្រួលនៃប្រជាជនគឺមានកំរិត ។ ការទស្សន៍ ទាយសាមញ្ញពីកំណើនប្រជាជន គឺជាវិធីដែលអាចធ្វើបានតែមួយគត់ ។

សំរាប់ការទស្សន៍ទាយសាមញ្ញពីកំណើនប្រជាជនដោយប្រើប្រាស់កម្មវិធី Spreadsheet (ឧទាហរណ៍ ខែចលេ) ជំហានមួយចំនួន ដូចខាងក្រោមគួរតែអនុវត្តន៍ ៖

- ១-រកជំរឿនប្រជាជនដែលបានធ្វើនាពេលចុងក្រោយបំផុត និង ពេលមុនៗសំរាប់ប្រទេស ។
- ២-គណនាអំពីកំណើនប្រជាជនរវាងជំរឿនទាំងអស់នោះ ។
- ៣-រកជំរឿនប្រជាជនដែលបានធ្វើនាពេលចុងក្រោយបំផុតសំរាប់តំបន់ និង ជំរឿនឆ្នាំមុនៗ ។
- ៤- គណនាអត្រាកំណើនប្រជាជនរវាងជំរឿនទាំងអស់នោះ ។
- ៥-ប្រៀបធៀបពីអត្រាកំណើនភាពខុសគ្នានិងផ្តល់ដល់អ្នកនូវព័ត៌មាន ស្តីអំពីចលនាបំណាច់ទីលំនៅមកកាន់ ឬ ចាកចេញ ពីតំបន់របស់អ្នក ។
- ៦-ការប្រើប្រាស់អត្រាកំណើនប្រជាជនដើម្បីគណនាជំរឿនចំនួនពីរនៃកំណើនប្រជាជនទៅអនាគត សំរាប់តំបន់ របស់អ្នក ជំរឿនទី១ត្រូវបូកជាមួយនឹងកំណើនប្រជាជនតាមធម្មជាតិ ជំរឿនទី២ត្រូវបូកជាមួយកំណើនប្រជាជនតាម ធម្មជាតិនិង ចំនួនប្រជាជនផ្លាស់ប្តូរទីលំនៅ ។

ការទាយទុកពីកំណើនប្រជាជន

គោលការណ៍និងដំណើរការទូទៅ

ការកែលំអរការទស្សនាទាយពីកំណើនប្រជាជន និងផ្តល់នូវប្រភេទប្រជាជន សំរាប់ការទាយទុកក្នុងរយៈពេល កំណត់ណាមួយ (ឬមួយក៏សំរាប់រយៈពេល ៥ឆ្នាំ ១០ឆ្នាំ ១៥ឆ្នាំ) ។ ដើម្បីអាចបន្តការកែលំអរនូវគុណភាពនៃការទស្សនាទាយ វាមានសារៈប្រយោជន៍ ដោយការប្រើប្រាស់ទិន្នន័យ ប្រជាសាស្ត្រណាមួយដែលមានស្រាប់នៅក្នុងប្រទេស (ដូចជាសៀវភៅប្រចាំឆ្នាំរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ សៀវភៅ ស្ថិតប្រចាំឆ្នាំ ។ល។) នៅស្ទើរតែគ្រប់ករណីការទាយទុកជាមុនអាចត្រូវបានធ្វើឡើងអំពីអនាគតនៃទំនោរប្រជាសាស្ត្រ ។ ឧទាហរណ៍ការវិវត្តន៍ដែលសង្ឃឹមទុកនៃអត្រាកំណើន (ដែលជាលទ្ធផលនៃការងារ រៀបចំកសាងផែនការគ្រួសារ) ក៏ដូចជាអត្រាមរណៈ (ដែលជាលទ្ធផលនៃកម្មវិធីកែលំអរសុខភាព) ។ ដោយប្រើប្រាស់ទិន្នន័យនេះអាចសំរួល អត្រាកំណើនប្រចាំឆ្នាំសំរាប់អនាគតហើយប្រើប្រាស់ទិន្នន័យទាំងនោះនៅក្នុងការទស្សនាទាយកំណើនប្រជាជន ។ នៅពេលមានទិន្នន័យជំរឿនភ្លាមៗ ការទស្សនាទាយបច្ចុប្បន្នត្រូវតែ ធ្វើជំរឿនដោយផ្អែកលើទិន្នន័យថ្មី។

ការងារទុកពីកំណើនប្រជាជន

References and Sources Used

Jenssen, B.:(ed), **Planning as a Dialogue**, District Development Planning and Management in Developing Countries, SPRING Research Series Nr. 2, Dortmund, 1992

Jenssen, B.; **Towards a Quantification of Agglomeration Disadvantages in Metroplitan Areas of Developing Countries**, University of Dortmund, IRPUD, 1984

Rondinelli, Dennis, A.: **Applied Methods of Regional Planning: The Urban Functions in Rural Development Approach**, Clark University: Rural Marketing Centers Working Group (USAID), 1983a

Thimm, Hr.R., Green, D.A.G., Leupolt, M. (Eds); **Plannning and Operating Rural Centres in Developing Countries**, Studien zur Ländlichen Entwicklung. No. 18, 1986